

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансів, банківська справа та страхування

«Затверджую»

Завідувач кафедри

(Гесенко М.М.)

« 02 » 07 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

ОК 1.8 Страхувий менеджмент

Спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

**Освітня програма: *Фінанси, банківська справа та страхування*
(другий (магістерський) рівень вищої освіти)**

Факультет: Економіки і менеджменту

2020 - 2021 навчальний рік

Робоча програма з дисципліни «Страховий менеджмент» для студентів за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Розробники: д.е.н., професор, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Борисова Вікторія Анатоліївна (В. Борисова)

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри фінансів, банківська справа та страхування
Протокол від “17”06 2020 року № 15

Завідувач кафедри фінансів, банківська справа та страхування М. М. Гесенко (Гесенко М.М.)

Погоджено:

Гарант освітньо-професійної програми (керівник проектної групи) В. Борисова (Борисова В.А.)

Декан факультету економіки і менеджменту Н. І. Строченко (Строченко Н.І.)

Методист відділу якості освіти, ліцензування та акредитації Т. Баранчик (Т. Баранчик)

Зареєстровано в електронній базі: 16.07 2020р.

© СНАУ, 2020 рік

© Борисова В.А., 2020 рік

1 Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 07 Управління та адміністрування	Нормативна	
Модулів – 2	Спеціальність: 072 Фінанси, банківська справа та страхування	Рік підготовки:	
Змістових модулів: 4		2020- 2021-й	
		Курс	
		1	1
Загальна кількість годин - 120		Семестр	
		1	2
	Лекції		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента - 4	Освітній ступінь: Магістр	Практичні, семінарські	
		30 год.	8 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		60 год.	104 год.
		Індивідуальні завдання:	
		Вид контролю:	
		Екзамен	Екзамен

Примітки.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 50 / 50

для заочної форми навчання – 13,3 / 86,7

2 Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1 Мета вивчення навчальної дисципліни

Надання майбутньому фахівцю теоретичних знань та практичних навичок для прийняття ефективних рішень в галузі страхового менеджменту. В результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати: основні терміни, які застосовуються в страхуванні, принципи класифікації страхових послуг, юридичні засади страхових відносин та механізм забезпечення фінансової надійності діяльності страховика, особливості управління страховими ризиками.

2.2 Завдання навчальної дисципліни

Набуття навичок роботи у страхових компаніях, вивчення особливостей страхових відносин та управління ними, особливості ризик-менеджменту.

Вивчення навчальної дисципліни «Страховий менеджмент» передбачає формування у студентів компетентностей

№	Вид програмних компетентностей	Програмна компетентність	Шифр
1	Загальні	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	ЗК1
2		Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.	ЗК3
3		Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми	ЗК4
1	Спеціальні (фахові) компетентності	Здатність використовувати фундаментальні закони розвитку для прогнозування основних тенденцій розвитку аграрного сектору економіки з відповідним фінансово-кредитним забезпеченням та страховим захистом	СК10

2.3 Програмні результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Страховий менеджмент» студент повинен бути здатним продемонструвати такі результати навчання:

№	Програмні результати навчання	Шифр
1	Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності	ПРН 1
2	Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності	ПРН 3
3	Відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.	ПРН 4
4	Використовувати фундаментальні закони розвитку задля моделювання стратегічних напрямків розвитку агропромислового комплексу з урахуванням наявних обмежень	ПРН 14

3 Програма навчальної дисципліни

Затверджено Вченою радою СНАУ, протокол № 3 від 12.12.2016 р.

Модуль 1. Страхування як механізм запобігання ризиків та управління ними

Змістовний модуль 1. Страховий менеджмент як механізм запобігання ризиків

Тема 1. Ризик та страхування

Предмет, метод та завдання страхового менеджменту. Сутність ризику. Механізм оцінки ризику та проведення страхування. Класифікація ризиків. їх характеристика за видами, об'єктами, комплексністю, місцем виникнення. Шляхи запобігання ризиків. Особливості проведення страхового менеджменту.

Тема 2. Управління ризиками.

Оцінка ризиків. Прогнозування можливості настання ризиків. Ризик-менеджмент як засіб запобігання ризику. Механізм управління ризиками. Оптимізація напрямів запобігання ризиків. Особливості проведення ризик-менеджменту страховими компаніями.

Змістовний модуль 2. Страховий маркетинг

Тема 3. Страховий маркетинг та його розвиток

Сутність страхового маркетингу. Особливості розвитку страхового маркетингу. Соціально орієнтований маркетинг у страхуванні. Реклама страхового продукту на страховому ринку. Просування страхового продукту на ринок.

Тема 4. Маркетингове планування в страхуванні

Організація маркетингової служби в страховій компанії. Особливості маркетингового планування в страхуванні. Система маркетингового планування в страхуванні. Сегментація страхового ринку. Види сегментів страхового ринку.

Тема 5. Дослідження страхового ринку

Структура страхового ринку. Учасники страхового ринку. Складові страхового ринку. Дослідження страхового ринку. Сегментація страхового ринку. Особливості механізму дослідження страхового ринку. Перспективи розвитку страхового ринку.

Модуль 2. Фінанси страховика, регулювання страхової діяльності

Змістовний модуль 3. Управління фінансами страховика

Тема 6. Аналіз фінансів страховика

Основи планування діяльності страхової організації. Планування надходження страхових платежів. Складання фінансового плану страхової організації та контроль за його виконанням. Задачі економічного аналізу страхових операцій. Аналіз фінансової стійкості страхових операцій. Оподаткування страховика. Особливості оподаткування страхових компаній.

Тема 7. Перестраховання

Сутність перестраховання та його особливості. Договори та їх види. Пропорційне і непропорційне перестраховання. Система перестраховання. Договори факультативного, облігаторного, факультативнооблігаторного перестраховання. Квотний, ексцедентний, квотно-ексцедентний або змішаний договори пропорційного перестраховання. Договори непропорційного перестраховання. Співстраховання.

Тема 8. Фінансова надійність страховика

Фінансове забезпечення страхової діяльності. Доходи, витрати та джерела формування прибутку страховика. Система фінансової надійності страховика. Резервні фонди страховика та особливості їх формування. Обґрунтування розміру страхових резервів. Бюджетування страхової діяльності. Фінансове планування в страхових компаніях. Управління фінансами страховика. Фінансові ресурси страховика.

Тема 9. Інвестиційна політика страховика

Сутність інвестиційної діяльності страховика. Напрями інвестиційної політики страховика. Розробка інвестиційної політики страховика. 6 Управління інвестиційною політикою страховика. Напрями вкладання тимчасово вільних фінансових ресурсів страховика.

Тема 10. Оцінка платоспроможності страховика

Фінансова стійкість страхової діяльності. Оцінка фінансового стану та платоспроможності страховика. Особливості оцінки платоспроможності страховика з урахуванням показників співвідношення між активами і зобов'язаннями страхової компанії. Шляхи підвищення фінансової стійкості страховика. Напрями покращення платоспроможності страховика.

Змістовий модуль 4. Регулювання страхової діяльності

Тема 11. Регулювання страхової діяльності

Державне регулювання страхової діяльності. Функція Уповноваженого органу у справах нагляду за страховою діяльністю. Ліцензування страхової діяльності. Одержання дозволу для проведення страхування. Особливості одержання ліцензії для проведення страхової діяльності. Механізм державного регулювання страхової діяльності. Роль Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг.

Тема 12. Страхування фінансових гарантій

Добровільне страхування ризику втрати прибутку. Страхування підприємницької діяльності. Страхування біржових та валютних ризиків. Страхування кредитних ризиків. Особливостями страхування фінансових гарантій. Хеджування як засіб запобігання валютних ризиків. Страхування форвардних і ф'ючерсних контрактів.

Тема 13. Перспективи розвитку страхування в Україні

Принципи розвитку страхового ринку. Законодавче забезпечення страхової діяльності. Розвиток соціально значущих видів страхування. Підвищення фінансової надійності страховиків. Аналіз існуючого страхового ринку. Формування стратегії розвитку страхового менеджменту в Україні. Аналіз зарубіжного досвіду розвитку страхування.

4 Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин										
	денна форма						Заочна форма				
	Усього	у тому числі					усього	у тому числі			
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд
Модуль 1. Страхування як механізм запобігання ризиків та управління ними											
<i>Змістовний модуль 1. Страховий менеджмент як механізм запобігання ризиків</i>											
Тема 1 Ризик та страхування	10	2	2			6	10	2	-		8
Тема 2 Управління ризиками	12	4	4			4	8	-	-		8
Разом за змістовим модулем 1	22	6	6			10	18	2			16
<i>Змістовний модуль 2. Страховий маркетинг</i>											
Тема 3. Страховий маркетинг та його розвиток	8	2	2			4	10	2	-		8
Тема 4. Маркетингове планування в страхуванні	8	2	2			4	8	-	2		6
Тема 5. Дослідження страхового ринку	10	2	2			6	10	-	-		10
Разом за змістовим модулем 2	26	6	6			14	28	2	2		24
Модуль 2 Фінанси страховика, регулювання страхової діяльності											
<i>Змістовний модуль 3 Управління фінансами страховика</i>											
Тема 6. Аналіз фінансів страховика	14	4	4			6	10	2	-		8
Тема 7. Перестраховання	8	2	2			4	10	-	2		8
Тема 8. Фінансова надійність страховика	10	2	2			6	8	-	2		6
Тема 9. Інвестиційна політика страховика	8	2	2			4	8	-	-		8
Тема 10. Оцінка платоспроможності страховика	8	2	2			4	8	-	-		8
Разом за змістовим модулем 3	48	12	12			24	44	2	4		38
<i>Змістовний модуль 4. Регулювання страхової діяльності</i>											
Тема 11. Регулювання страхової діяльності в Україні	10	2	2			6	10	2	-		8
Тема 12. Страхування фінансових гарантій.	8	2	2			4	10	-	2		8
Тема 13. Перспективи розвитку страхування в Україні.	6	2	2			2	10	-	-		10
Разом за змістовим модулем 4	24	6	6			12	30	2	2		26
Всього годин	120	30	30	-		60	120	8	8		104

5. Темати та план лекційних занять (денна форма навчання)

№ з/п	Назва теми та план	Кількість годин
1	Тема 1 Ризик та страхування 1.1 Сутність ризику 1.2 Класифікація ризиків	2
2	Тема 2 Управління ризиками 2.1 Оцінка ризиків 2.2 Прогнозування можливості настання ризиків	2
3	Тема 2 Управління ризиками 2.3 Ризик-менеджмент як засіб запобігання ризику. 2.4 Оптимізація напрямів запобігання ризиків	2
4	Тема 3. Страховий маркетинг та його розвиток	2

	3.1 Сутність страхового маркетингу. 3.2 Соціально орієнтований маркетинг у страхуванні	
5	Тема 4. Маркетингове планування в страхуванні 4.1 Організація маркетингової служби в страховій компанії. 4.2 Сегментація страхового ринку.	2
6	Тема 5. Дослідження страхового ринку 5.1 Структура страхового ринку 5.2 Учасники страхового ринку 5.3 Сегментація страхового ринку	2
7	Тема 6. Аналіз фінансів страховика 6.1 Основи планування діяльності страхової організації 6.2 Планування надходження страхових платежів 6.3 Складання фінансового плану страхової організації та контроль за його виконанням	2
8	Тема 6. Аналіз фінансів страховика 6.4 Задачі економічного аналізу страхових операцій 6.5. Аналіз фінансової стійкості страхових операцій 6.6 Оподаткування страховика	2
9	Тема 7. Перестраховання 7.1 Сутність перестраховання. Договори та їх види. 7.2 Пропорційне і непропорційне перестраховання	2
10	Тема 8. Фінансова надійність страховика 8.1 Фінансове забезпечення страхової діяльності 8.2 Доходи, витрати та джерела формування прибутку страховика 8.3 Резервні фонди страховика.	2
11	Тема 9. Інвестиційна політика страховика 9.1 Сутність інвестиційної діяльності страховика. 9.2 Напрями інвестиційної політики страховика.	2
12	Тема 10. Оцінка платоспроможності страховика 10.1 Фінансова стійкість страхової діяльності. 10.2 Оцінка фінансового стану та платоспроможності страховика	2
13	Тема 11. Регулювання страхової діяльності 11.1 Державне регулювання страхової діяльності 11.2 Функція Уповноваженого органу у справах нагляду за страховою діяльністю 11.3 Ліцензування страхової діяльності	2
14	Тема 12. Страхування фінансових гарантій 12.1 Добровільне страхування ризику втрати прибутку 12.2 Страхування біржових та валютних ризиків 12.3 Страхування кредитних ризиків	2
15	Тема 13. Перспективи розвитку страхування в Україні 13.1 Принципи розвитку страхового ринку 13.2 Законодавче забезпечення страхової діяльності 13.3 Розвиток соціально значущих видів страхування 13.4 Підвищення фінансової надійності страховиків	2
Разом		30

5 Теми та план лекційних занять (заочна форма навчання)

№ з/п	Назва теми та план	Кількість годин
1	Тема 1. Ризик та страхування, управління ризиками 1.1 Сутність ризику 1.2 Класифікація ризиків 1.3 Ризик-менеджмент як засіб запобігання ризику 1.4 Оптимізація напрямів запобігання ризиків	2
2	Тема 2. Страховий маркетинг та його розвиток, дослідження страхового ринку 2.1 Сутність страхового маркетингу 2.2 Організація маркетингової служби в страховій компанії 2.4 Структура страхового ринку 2.5. Учасники страхового ринку	2
3	Тема 3. Аналіз фінансів страховика 3.1 Основи планування діяльності страхової організації 3.2 Планування надходження страхових платежів. Складання фінансового плану страхової організації та контроль за його виконанням. 3.3 Задачі економічного аналізу страхових операцій 3. 4 Аналіз фінансової стійкості страхових операцій	2
4	Тема 4. Регулювання страхової діяльності та перспективи розвитку страхування в Україні 4.1. Державне регулювання страхової діяльності. 4.2. Функція Уповноваженого органу у справах нагляду за страховою діяльністю 4.3 Ліцензування страхової діяльності 4.4 Розвиток соціально значущих видів страхування 4.5 Підвищення фінансової надійності страховиків	2
Разом		8

6 Теми практичних занять (денна форма навчання)

№	Назва теми	Кількість годин
1	Ознайомлення з механізмом оцінки ризику та проведення страхування	2
2	Вивчення механізму управління ризиками	2
3	Ознайомлення зі страховим маркетингом	2
4	Вивчення системи маркетингового планування в страхуванні.	2
5	Ознайомлення з механізмом дослідження страхового ринку	2
6	Проведення аналізу фінансів страховика	2
7	Вивчення особливостей оподаткування страховика	2
8	Ознайомлення з системою перестрахування	2
9	Вивчення системи фінансової надійності страховика	2
10	Вивчення особливостей формування резервних фондів страховика	2
11	Вивчення особливостей розробки інвестиційної політики страховика	2
12	Вивчення особливостей оцінки платоспроможності страховика.	2
13	Вивчення механізму державного регулювання страхової діяльності	2
14	Ознайомлення з особливостями страхування фінансових гарантій	2
15	Ознайомлення з перспективами розвитку страхування в Україні	2
Разом		30

6 Теми практичних занять (заочна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Ознайомлення зі страховим маркетингом та маркетинговим плануванням у страхуванні	2
2	Ознайомлення з системою перестраховання	2
3	Вивчення системи фінансової надійності страховика	2
3	Ознайомлення з особливостями страхування фінансових гарантій	2
Разом		8

7 Самостійна робота (денна форма навчання)

№ з/п	Назва теми та перелік питань	Кількість годин
1	Тема 1 Ризик та страхування 1.1 Предмет, метод та завдання страхового менеджменту 1.2 Механізм оцінки ризику та проведення страхування 1.3 Характеристика ризиків за видами, об'єктами, комплексністю, місцем виникнення 1.4 Шляхи запобігання ризиків 1.5 Особливості проведення страхового менеджменту	6
2	Тема 2. Управління ризиками. 2.1 Механізм управління ризиками. 2.2 Особливості проведення ризик-менеджменту страховими компаніями	4
3	Тема 3. Страховий маркетинг та його розвиток 3.1 Особливості розвитку страхового маркетингу 3.2 Реклама страхового продукту на страховому ринку 3.3 Просування страхового продукту на ринок	4
4	Тема 4. Маркетингове планування в страхуванні 4.1 Особливості маркетингового планування в страхуванні 4.2 Система маркетингового планування в страхуванні 4.3 Види сегментів страхового ринку	4
5	Тема 5. Дослідження страхового ринку 5.1 Складові страхового ринку 5.2 Дослідження страхового ринку 5.3 Особливості механізму дослідження страхового ринку 5.4 Перспективи розвитку страхового ринку	6
6	Тема 6. Аналіз фінансів страховика 6.1 Аналіз фінансової стійкості страхових операцій 6.2 Особливості оподаткування страхових компаній	6
7	Тема 7. Перестраховання 7.1 Система перестраховання. 7.2 Договори факультативного, облігаторного, факультативно-облігаторного перестраховання. 7.3 Квотний, ексцедентний, квотно-ексцедентний або змішаний договори пропорційного перестраховання 7.4 Договори непропорційного перестраховання 7.5 Співстраховання	4

8	Тема 8. Фінансова надійність страховика 8.1 Система фінансової надійності страховика. 8.2 Особливості формування резервних фондів страховика 8.3 Обґрунтування розміру страхових резервів 8.4 Бюджетування страхової діяльності 8.5 Фінансове планування в страхових компаніях 8.6 Управління фінансами страховика 8.7 Фінансові ресурси страховика	6
9	Тема 9. Інвестиційна політика страховика 9.1 Розробка інвестиційної політики страховика 9.2 Управління інвестиційною політикою страховика 9.3 Напрями вкладання тимчасово вільних фінансових ресурсів страховика	4
10	Тема 10. Оцінка платоспроможності страховика 10.1 Особливості оцінки платоспроможності страховика з урахуванням показників співвідношення між активами і зобов'язаннями страхової компанії 10.2 Шляхи підвищення фінансової стійкості страховика 10.3 Напрями покращення платоспроможності страховика	4
11	Тема 11. Регулювання страхової діяльності 11.1 Одержання дозволу для проведення страхування. 11.2 Особливості одержання ліцензії для проведення страхової діяльності 11.3 Механізм державного регулювання страхової діяльності 11.4 Роль Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг	6
12	Тема 12. Страхування фінансових гарантій 12.1 Страхування підприємницької діяльності. 12.2 Особливостями страхування фінансових гарантій 12.3 Хеджування як засіб запобігання валютних ризиків 12.4 Страхування форвардних і ф'ючерсних контрактів	4
13	Тема 13. Перспективи розвитку страхування в Україні 13.1 Аналіз існуючого страхового ринку. 13.2 Формування стратегії розвитку страхового менеджменту в Україні. 13.3 Аналіз зарубіжного досвіду розвитку страхування	2
Разом		60

7 Самостійна робота (заочна форма навчання)

№ з/п	Назва теми та перелік питань	Кількість годин
1	Тема 1 Ризик та страхування 1.1 Предмет, метод та завдання страхового менеджменту 1.2 Механізм оцінки ризику та проведення страхування 1.3 Характеристика ризиків за видами, об'єктами, комплексністю, місцем виникнення 1.4 Шляхи запобігання ризиків 1.5 Особливості проведення страхового менеджменту	8
2	Тема 2. Управління ризиками. 2.1 Оцінка ризиків 2.2 Прогнозування можливості настання ризиків 2.3 Механізм управління ризиками.	8

	2.4 Особливості проведення ризик-менеджменту страховими компаніями	
3	Тема 3. Страховий маркетинг та його розвиток 3.1 Особливості розвитку страхового маркетингу 3.2 Соціально орієнтований маркетинг у страхуванні 3.3 Реклама страхового продукту на страховому ринку 3.3 Просування страхового продукту на ринок	8
4	Тема 4. Маркетингове планування в страхуванні 4.1 Особливості маркетингового планування в страхуванні 4.2 Система маркетингового планування в страхуванні 4.3 Види сегментів страхового ринку	6
5	Тема 5. Дослідження страхового ринку 5.1 Складові страхового ринку 5.2 Дослідження страхового ринку 5.3 Особливості механізму дослідження страхового ринку 5.4 Сегментація страхового ринку 5.5 Перспективи розвитку страхового ринку	10
6	Тема 6. Аналіз фінансів страховика 6.1 Аналіз фінансової стійкості страхових операцій 6.2 Особливості оподаткування страхових компаній	8
7	Тема 7. Перестраховання 7.1 Сутність перестраховання. Договори та їх види. 7.2 Пропорційне і непропорційне перестраховання 7.3 Система перестраховання. 7.4 Договори факультативного, облігаторного, факультативно-облігаторного перестраховання. 7.5 Квотний, ексцедентний, квотно-ексцедентний або змішаний договори пропорційного перестраховання 7.6 Договори непропорційного перестраховання 7.7 Співстраховання	8
8	Тема 8. Фінансова надійність страховика 8.1 Фінансове забезпечення страхової діяльності 8.2 Доходи, витрати та джерела формування прибутку страховика 8.3 Система фінансової надійності страховика 8.4. Резервні фонди страховика та особливості їх формування 8.5 Обґрунтування розміру страхових резервів 8.6 Бюджетування страхової діяльності 8.7 Фінансове планування в страхових компаніях 8.8 Управління фінансами страховика 8.9 Фінансові ресурси страховика	6
9	Тема 9. Інвестиційна політика страховика 9.1 Сутність інвестиційної діяльності страховика. 9.2 Напрями інвестиційної політики страховика 9.3 Розробка інвестиційної політики страховика 9.4 Управління інвестиційною політикою страховика 9.5 Напрями вкладання тимчасово вільних фінансових ресурсів страховика	8
10	Тема 10. Оцінка платоспроможності страховика 10.1 Фінансова стійкість страхової діяльності. 10.2 Оцінка фінансового стану та платоспроможності страховика 10.3 Особливості оцінки платоспроможності страховика з урахуванням показників співвідношення між активами і зобов'язаннями страхової компанії 10.4 Шляхи підвищення фінансової стійкості страховика	8

	10.5 Напрями покращення платоспроможності страховика	
11	Тема 11. Регулювання страхової діяльності 11.1 Одержання дозволу для проведення страхування. 11.2 Особливості одержання ліцензії для проведення страхової діяльності 11.3 Механізм державного регулювання страхової діяльності 11.4 Роль Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг	8
12	Тема 12. Страхування фінансових гарантій 12.1 Добровільне страхування ризику втрати прибутку 12.2 Страхування підприємницької діяльності 12.3 Страхування біржових та валютних ризиків 12.4 Страхування кредитних ризиків 12.5 Особливостями страхування фінансових гарантій 12.6 Хеджування як засіб запобігання валютних ризиків 12.7 Страхування форвардних і ф'ючерсних контрактів	8
13	Тема 13. Перспективи розвитку страхування в Україні 13.1 Принципи розвитку страхового ринку 13.2 Законодавче забезпечення страхової діяльності 13.3 Аналіз існуючого страхового ринку. 13.4 Формування стратегії розвитку страхового менеджменту в Україні. 13.5 Аналіз зарубіжного досвіду розвитку страхування	10
	Разом	104

8 Методи навчання

8.1 Методи навчання за джерелом знань:

- 8.1.1 *Словесні*: лекція, пояснення, бесіда
- 8.1.2 *Наочні*: демонстрація, ілюстрація
- 8.1.3 *Практичні*: практична вправа

8.2 Методи навчання за характером логіки пізнання:

- 8.2.1 *Аналітичний*
- 8.2.2 *Синтез*
- 8.2.3 *Індуктивний*
- 8.2.4 *Дедуктивний*

8.3 Методи навчання за характером та рівнем самостійної розумової діяльності студентів:

- 8.3.1 *Проблемний* (програмно-інформаційний)
- 8.3.2 *Частково-пошуковий* (евристичний)
- 8.3.4 *Репродуктивний*
- 8.3.5 *Пояснювально-демонстративний*

8.4 Активні методи навчання

Використання технічних засобів навчання, мозкова атака, диспути, використання проблемних ситуацій, використання навчальних та контролюючих тестів, використання опорних конспектів лекцій.

8.5 Інтерактивні технології навчання

Kahoot

9. Методи контролю

9.1. Рейтинговий контроль за 100-бальною шкалою оцінювання ЄКТС

9.2. Проведення проміжного контролю протягом семестру (проміжна атестація)

9.3. Полікритеріальна оцінка поточної роботи студентів:

- рівень знань, продемонстрований на практичних та семінарських заняттях;
- активність під час обговорення питань, що винесені на заняття;
- експрес-контроль під час аудиторних занять;
- самостійне опрацювання теми в цілому чи окремих питань;
- написання рефератів;
- результати тестування;
- письмові завдання при проведенні контрольних робіт.

10. Розподіл балів, які отримують студенти (денна форма навчання)

Поточне тестування та самостійна робота													Разом за модулі та СРС	Атестація	Підсумковий контроль	Сума
Модуль 1 0-20 балів					Модуль 2 0-20 балів											
Змістовий модуль 1 0-8 балів		Змістовий модуль 2 0-12 балів			Змістовий модуль 3 0-11 балів				Змістовий модуль 4 0-9 балів							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13				
4	4	4	4	4	2	2	2	2	2	3	3	3	55 (40+15)	15	30	100

Розподіл балів, які отримують студенти (заочна форма навчання)

Поточне тестування та самостійна робота													СРС	Разом за модулі та СРС	Підсумковий контроль	Сума
Модуль 1 0-20 балів					Модуль 2 0-20 балів											
Змістовий модуль 1 0-8 балів		Змістовий модуль 2 0-12 балів			Змістовий модуль 3 0-11 балів				Змістовий модуль 4 0-9 балів							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13				
4	4	4	4	4	2	2	2	2	2	3	3	3	30	70	30	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
69-74	D	
60-68	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Борисова В.А., Самошкіна І.Д. Конспект лекцій підготовлений у відповідності до нового навчального плану з дисципліни “Страховий менеджмент” для студентів 1 м курсу ОС – магістр за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». 116 с. (затв. науково-методичною радою факультету економіки та менеджменту, прот. №4 від 25. 11.2016 р.)
2. Борисова В.А., Самошкіна І.Д. «Страховий менеджмент». Методичні вказівки щодо виконання самостійної роботи для студентів за спеціальністю 072 «Фінанси банківська справа та страхування», денної і заочної форм навчання освітнього ступеня «магістр». 68 с. (затв. науково-методичною радою факультету економіки та менеджменту, прот. №4 від 25. 11.2016 р.)
3. Борисова В.А., Самошкіна І.Д. «Страховий менеджмент». Методичні вказівки щодо проведення практичних занять для студентів за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», денної і заочної форм навчання освітнього ступеня - «магістр» 56 с. (затв. науково-методичною радою факультету економіки та менеджменту, прот. №4 від 25. 11.2016 р.)
4. Навчально-методичний матеріал на платформі Moodle (<https://cdn.snau.edu.ua/moodle/enrol/index.php?id=1367>)

15 Рекомендована література

Базова

1. Борисова В.А. Страховий менеджмент: навч. посіб. Суми: СНАУ. 2018 483 с.
2. Борисова В.А. Страхові послуги: монографія. Суми: Довкілля, 2014. 408 с.
3. Про страхування. Закон України 85/96-ВР (в ред. 2020 р.) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80#Text>
3. Страховий менеджмент : підручник / за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. С.С. Осадця. К.: КНЕУ, 2013. 333 с.
4. Аранчій В. І., Остапенко О. М., Остапенко Т. М. Страховий менеджмент: навч. посіб. Полтава: ПДАА, 2018. 252 с.

5. Сокиринська І.Г., Журавльова Т.О., Аберніхіна І.Г. Страховий менеджмент: навч. посібник. Дніпропетровськ: Пороги, 2016. 300 с.

Допоміжна

1. Базилевич В.Д., Базилевич К.С. Страхова справа: підручник. К.: Знання, 2012. 215 с.

2. Братюк В. П., Байса К. Ю. Особливості процесу управління ризиками, прийнятими на страхування URL: //C:/Users/%D0%9E%D0%BB%D1%8F/Downloads/592-3178-1-РВ%20(5).pdf

3. Жабинець О. Й., Цюпко І. В. Механізм забезпечення внутрішнього фінансового моніторингу в діяльності страхових організацій. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія економічна. № 1. 2016. С. 201-211.

4. Страхування: підручник / за ред. Осадця С.С. Вид. 3-тє, без змін. К.: КЕНУ, 2013. 604 с.

5. Щербань О.Д. Джерела забезпечення фінансової надійності страховика URL: //C:/Users/%D0%9E%D0%BB%D1%8F/Downloads /pprbsu_2014_39_18%20(5).pdf

Інформаційні ресурси

1. <http://www.kmu.gov.ua>. – сайт Кабінету Міністрів України.
2. <http://www.rada.gov.ua> – сайт Верховної Ради України.
3. <http://www.minfin.gov.ua> – сайт Міністерства фінансів України.
4. <http://www.ukrstat.gov.ua> – сайт Державного комітету статистики України.– сайт Державного комітету статистики України.